

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Macečkové a soudců JUDr. Petra Lorenčíka a JUDr. Michala Halamíčka ve věci žalobce **Ing. Miroslava A.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupeného Mgr. Janou Příkrylovou, advokátkou se sídlem Olomouc, Třída Svobody 2, proti žalovanému **Petru A.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupenému JUDr. Janem Vyjídákem, advokátem se sídlem Šternberk, Potoční 36, **o splnění povinnosti uzavřít dohodu na základě smlouvy o smlouvě budoucí**, k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 12.5.2009, č.j. 17C 388/2008-187,

t a k t o:

I. Rozsudek okresního soudu **se mění** takto:

Žaloba o nahrazení projevu vůle žalovaného uzavřít se žalobcem dohodu o převodu členských práv a povinností člena Okresního stavebního bytového družstva Olomouc se sídlem v Uničově, Dukelská 1144, IČ: 052795, se zamítá.

Žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení částku 16.248,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalovaného.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Shora označeným rozsudkem okresní soud nahradil projev vůle žalovaného uzavřít dohodu o převodu členských práv a povinností člena Okresního stavebního bytového družstva Olomouc se sídlem v Uničově, Dukelská 1144, IČ: 052795, ve znění ve výroku I. uvedeném, žalovaného pak zavázal k náhradě nákladů řízení žalobci částkou 14.947,- Kč (výrok II.).

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný včasné odvolání, namítaje nesprávné zjištění okresního soudu o včasné výzvě žalovanému k uzavření předmětné smlouvy žalobcovou e-mailovou zprávou ze dne 12.10.2007, když důkazy k tomu provedené nejsou způsobilé prokázat, jaký byl obsah této zprávy, že byla doručena žalovanému, ani že byla podepsána odesílatelem. Důkaz znaleckým posudkem k prokázání tvrzení žalovaného, že e-mailovou zprávu uvedeného znění neobdržel, okresní soud zamítl. Namítal dále, že soud ve výroku I. nahradil projev vůle žalovaného i v části týkající se úhrady kupní ceny, což nebylo obsaženo ve smlouvě o smlouvě budoucí, soud se nezabýval ani obranou žalovaného, že smlouva o smlouvě budoucí byla uzavřena v tísní za zvláště nevýhodných podmínek a smlouvu o smlouvě budoucí nesprávně právně posoudil jako platnou v režimu obchodního zákoníku, namísto zákoníku občanského. Okresní soud nesprávně vyhodnotil provedené důkazy, pokud z nich zjistil, že cena za převod bytu byla žalobcem žalovanému uhrazena již v roce 1996, přestože to neodpovídá textu smlouvy o smlouvě budoucí, nevypořádal se ani s rozporem mezi smlouvou o smlouvě budoucí, kde je ujednání o budoucí úhradě ceny, zatímco v žalobě na nahrazení projevu vůle žalovaného je uvedeno, že kupní cena byla uvedena uhrazena již před podpisem smlouvy, ani s rozporem mezi výpověďmi svědkyň Anny K. a Marie A. ohledně tvrzené úhrady kupní ceny. Odvoláním se domáhal změny rozsudku tak, že žaloba se zcela zamítá.

Žalobce ve vyjádření k odvolání označil zjištění a závěry okresního soudu za správné, neboť okresní soud se vypořádal se všemi námitkami žalovaného,

zdůraznil, že předložený text e-mailu a potvrzení providera o jeho odeslání na adresu žalovaného ve spojení se zkouškou, jež prokázala doručení téže zprávy o tomtéž objemu dat z adresy žalobce na adresu žalovaného, byla prokázána existence řádné a včasné výzvy k uzavření dohody o převodu členských práv a povinností k družstvu. Navrhl proto potvrzení rozsudku okresního soudu jako správného.

Krajský soud přezkoumal napadený rozsudek v celém rozsahu spolu s řízením, jež jeho vydání předcházelo a po částečném zopakování dokazování má odvolání žalovaného za důvodné.

Ze spisu se podává, že v řízení zahájeném 12.2.2008 domáhal se žalobce, aby soud nahradil projev vůle žalovaného jako převodce, převést na žalobce jako nabyvatele práva a povinnosti člena Okresního stavebního bytového družstva Olomouc se sídlem v Uničově, zejména právo užívat byt č. 1787/18 v 5. podlaží domu čp. xxx na xxx čp. xxx ve xxx o velikosti 1+1, další práva a povinnosti spojené s členstvím v družstvu s tím, že na nabyvatele se převádí současně zůstatková hodnota členského podílu převodce v družstvu, a to za vzájemně dohodnutou úplatu ve výši 150.000,- Kč, o níž účastníci dohody před podpisem výslovně prohlašují a vzájemně si potvrzují, že byla tato úplata zaplacená již před podpisem této dohody, čímž je současně provedeno mezi převodcem a nabyvatelem úplné vzájemné majetkové vypořádání ve věcech týkajících se převodu členských práv a povinností podle této dohody a nabyvatel a převodce nemají vůči sobě z důvodu tohoto převodu již žádné finanční nároky, že dohoda bude po podpisu s ověřenými podpisy předložena OSBD Olomouc, že vzhledem k tomu, že předmětný byt, s jehož užíváním jsou převáděná členská práva spojena, neuvádí převodce, nýbrž nabyvatel, nepřichází vyklizení bytu ze strany převodce v úvahu, že převodce prohlašuje a podpisem dohody potvrzuje, že s užíváním bytu nevznikly žádné dluhy na nájemném, ani nedoplatky z vyúčtování a byt je plně obyvatelný ve stavu odpovídajícím obvyklému opotřebení, nabyvatel prohlašuje, že je mu stav bytu z dosavadního užívání dostatečně znám a souhlasí, aby bylo provedeno vyúčtování zálohových poplatků přímo s ním, že poplatek za převod bytu uhradí OSBD Olomouc převodce, dohoda nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu oběma účastníky, členská práva a povinnosti spojená s členstvím přecházejí na nabyvatele ve vztahu k OSBD Olomouc až předložením této dohody tomuto družstvu. V žalobě tvrdil, že účastníci uzavřeli dne 2.10.2007 smlouvu o smlouvě budoucí, v níž se zavázali nejpozději do 31.12.2007 uzavřít dohodu o převodu členských práv a povinností v OSBD Olomouc, jež měla být uzavřena právoplatně zaplacením smluvní ceny 150.000,- Kč převodci za vypořádání převodu členských práv, tato cena byla zaplacená již v roce 1996, kdy žalobce od žalovaného převzal do užívání byt 1+1 v 5. podlaží domu čp. xxx ve xxx, žalobce vyzval žalovaného dopisem z 21.1.2008, dále SMS zprávou z 16.12.2007, dopisem z 22.10.2007 a e-mailem z 12.10.2007 k uzavření dohody o převodu členských práv

a povinností v družstvu, což žalovaný dopisem z 29.1.2008 odmítl.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a v obraně namítal, že smlouvu o smlouvě budoucí podepsal za nápadně nevýhodných podmínek v tísní, vyvolané žalobcem, který mu odmítl bez podpisu této dohody potvrdit předložené geometrické plány, které musely být bezpodmínečně následného dne podány na katastrální úřad, částka 150.000,- Kč z titulu převodu členských práv a povinností nebyla žalobcem žalovanému nikdy, tedy ani v roce 1996 zaplacená, žalobce žalovanému nějaké prostředky poskytl z titulu půjček, které mu žalovaný řádně vrátil, žalobce nevyzval žalovaného do 31.12.2007 k uzavření smlouvy o smlouvě budoucí a žádnou z tvrzených výzev mu nedoručil, žalovaný obdržel pouze textovou zprávu (SMS) obsahující informaci o úředních hodinách v bytovém družstvu, uzavření smlouvy nelze po něm spravedlivě požadovat z důvodu změny poměrů oproti době uzavření smlouvy o smlouvě budoucí, neboť manželka žalovaného se v prosinci roku 2007 rozhodla k podání návrhu na rozvod, žalovaný bude proto předmětný byt potřebovat pro sebe.

Okresní soud napadeným rozsudkem žalobě vyhověl, vycházející ze zjištění, že účastníci uzavřeli 2.10.2007 smlouvu o smlouvě budoucí o převodu členských práv a povinností žalovaného vyplývající z členství v OSBD Olomouc se sídlem v Uničově, vztahující se k bytu č. 18 o velikosti 1+1, v níž se zavázali uzavřít nejpozději do 31.12.2007 dohodu o převodu členských práv a povinností k tomuto bytu zaplacením smluvní ceny žalovanému, že však předmětná cena byla žalobcem žalovanému zaplacená již v roce 1996 a žalovaný přesto odmítl do konce roku 2007 smlouvu o převodu členských práv a povinností v družstvu uzavřít, ač k tomu byl vyzván nejméně e-mailem z 12.10.2007, jehož obsahem byla dle prokázaného objemu dat výzva k uzavření předmětné smlouvy a který byl žalovanému doručen, prokázána nebyla obrana žalovaného, že obsahem e-mailové zprávy, jež mu byla dne 12.10.2007 doručena, bylo potvrzení účasti na lyžařském pobytu svědka P. Včasná byla i výzva k uzavření předmětné smlouvy formou SMS, kterou obdržel žalovaný od žalobce dne 16.12.2007 a jež obsahovala informaci o úřední době v předmětném družstvu, neboť žalovaný připustil, že tuto zprávu mu žalobce zaslal proto, že chtěl podepsat smlouvu o převodu členských práv a povinností. Okresní soud dovodil dále, že na straně žalovaného nedošlo ke změně poměrů oproti době uzavření smlouvy, když neshody s manželkou nastaly již v září 2007, tedy před jejím uzavřením, nebyla prokázána tíseň žalovaného při podpisu smlouvy o smlouvě budoucí, neboť příslušné geometrické plány mohly být podepsány kterýmkoli jiným oprávněným zeměměřičským inženýrem, a časovou tíseň si zavinil sám žalovaný, neboť nevyhotovil plány v dostatečném předstihu, aby v nich mohl změnit jméno oprávněného zeměměřičského inženýra. Po právní stránce pak okresní soud uzavřel, že ve smyslu ust. § 261 odst. 3 písm. b) obchodního zákoníku se řídí předmětný vztah mezi účastníky včetně režimu smlouvy o smlouvě budoucí obchodním zákoníkem. Dovodil platně uzavřenou smlouvu o

smlouvě budoucí dle § 289 odst. 1 a 2 obchodního zákoníku, včasnou výzvu k uzavření smlouvy o převodu členských práv a povinností nejpozději v e-mailu doručeném 12.10.2007, na niž žalovaný nereagoval, a při závěru, že žalobce cenu za vypořádání převodu členských práv zaplatil žalovanému již v roce 1996, dovodil, že žalobce se oprávněně domáhá svého práva předmětnou žalobou. Žalovaný pak neprokázal existenci takové změny okolností na jeho straně, pro něž by nebylo možno rozumně po něm uzavření předmětné smlouvy požadovat, neboť nyní jako důvod uváděné neshody mezi žalovaným a jeho manželkou zde byly již před datem 2.10.2007, kdy byla uzavřena smlouva o smlouvě budoucí. I po případném rozvodu manželství má žalovaný právo v bytě užívaném spolu s manželkou bydlet do doby, než mu bude zajištěn náhradní byt. Dále pak okresní soud uvedl, že i případné uzavření smlouvy o smlouvě budoucí v tísní za nápadně nevýhodných podmínek (což nebylo prokázáno) je pro posouzení věci bez významu, neboť na předmětný vztah nelze ustanovení § 49 občanského zákoníku aplikovat s ohledem na úpravu uvedenou v ustanovení § 267 odst. 2 obchodního zákoníku.

S ohledem na odvolací důvody bylo i v odvolacím řízení mezi účastníky nadále sporné, zda byl žalovaný řádně a včas žalobcem vyzván k uzavření dohody o převodu členských práv a povinností k družstvu a zda žalobou požadované nahrazení projevu vůle žalovaného je v souladu se smlouvou o smlouvě budoucí. Vycházeje z toho, že ve smyslu ust. § 213 odst. 1 o.s.ř. je instancí skutkovou, zopakoval odvolací soud v přítomnosti obou účastníků část listinných důkazů a z jejich obsahu zjistil následující skutečnosti:

- z Dohody o převodu členských práv a povinností ze dne 2.10.1991, že uvedeného dne žalovaný jako svobodný uzavřel s Irenou B. dohodu o převodu členských práv a povinností ve Stavebním bytovém družstvu Olomouc, se sídlem v Uničově, též s právem užívat družstevní byt č. 34 o velikosti 1+1 v 5. podlaží domu ve xxx na xxx a tato dohoda byla rozhodnutím SBD Olomouc ze dne 4.11.1991 pod č.j. člen/91 schválena,

- ze shodného vyjádření žalobce a žalovaného, že jde o předmětný byt, který v současné době je veden v evidenci družstva pod číslem 18,

- ze shodných tvrzení účastníků, že žalovaný dostal dne 16.12.2007 na svůj mobilní telefon SMS obsahující údaj o úředních hodinách v SBD Uničov,

- další tvrzení žalobce, že v této SMS byla uvedena i výzva k převodu členských práv k předmětnému bytu, žalovaný popřel a žalobce k této části tvrzení neoznačil žádné důkazy (čl. 166, 164), žalobce tedy neprokázal doručení zprávy SMS o tomto obsahu žalovanému,

- z žalobcem předloženého textu e-mailu s datem 12.10.2007, že odesilatelem je „GEO projekt“ z adresy xxx, adresátem je „A. Petr“ na adresu xxx, s označením předmětu „převod bytu“ a zněním „Petře, na základě podpisu smlouvy o smlouvě budoucí k převodu členských práv a povinností vztahených k družstevnímu bytu č. 18 v domě čp. xxx na xxx ve xxx, Tě vyzývám, abychom převod uskutečnili, pokud možno, co nejdříve. Peníze za převod jsem Ti zaplatil v roce 1996, jak oba víme, a jak jsme si ujasnili při podpisu výše uvedené smlouvy. Úřední hodiny na pobočce OSBD v Uničově na Dukelské 1144 jsou každé pondělí a středu od 8.00 do 17.00 hodin. Dej mi co nejdřív vědět, kdy se tam sejdem a členská práva na mě převedeme. Míra“ (čl. 63),

- z dopisu žalobce z 22.10.2007 (čl. 45), že je adresován žalovanému a podepsán jménem a příjmením žalobce, obsahuje výzvu žalovanému, aby žalobci sdělil co nejdříve, kdy je ochoten sejít se ním na pobočce OSBD v Uničově k tomu, aby členská práva k družstevnímu bytu č. 18 v domě čp. xxx na xxx ve xxx na žalobce převedl. Žalovaný v řízení před okresním soudem popíral doručení tohoto dopisu, žalobce v odvolacím řízení uvedl, že jej odeslal jako obyčejnou listovní zásilku, nehodlá tvrdit, kdy žalovaný předmětný dopis obdržel a označit k tomu důkazy, lze tedy uzavřít, že nebylo prokázáno doručení tohoto dopisu žalovanému,

- z dopisu ze dne 21.1.2008 s doručenkou prokazující jeho doručení žalovanému dne 23.1.2008, že tehdejší právní zástupce žalobce s poukazem na nesplněný závazek žalovaného uzavřít se žalobcem nejpozději do 31.12.2007 dohodu o převodu členských práv v OSBD Olomouc, vyzývá žalovaného, aby do 31.1.2008 podepsal připojený návrh dohody o převodu členských práv a povinností a prohlášení o majetkovém vypořádání,

- ze Smlouvy o smlouvě budoucí o převodu členských práv a povinností dle § 50a obč. zák. ze dne 2.10.2007 že sestává z předtištěného textu, doplněného rukou psanými údaji, že žalovaný jako budoucí převodce a žalobce jako budoucí nabyvatel, kteří smlouvu také podepsali, uzavírají smlouvu o smlouvě budoucí o převodu členských práv a povinností dle § 50a občanského zákoníku, předmětem smlouvy je budoucí dohoda o realizaci převodu členských práv a povinností vyplývajících ze členství v bytovém družstvu OSBD Olomouc se sídlem v Uničově, na jehož základě vzniklo budoucímu převodci právo k užívání družstevního bytu č. 18 o velikosti 1+1 v 5. podlaží domu čp. xxx v xxx ulici ve xxx, bez garáže, v bodu II. označeném jako Finanční vypořádání je uvedeno: „Členská práva a povinnosti vyplývající z členství v bytovém družstvu uvedeném v článku I. této smlouvy budou převedeny za smluvní cenu ve výši 150.000,- Kč“. „Dohoda o převodu členských práv a povinností bude právoplatně uzavřena nejpozději dne 31.12.2007 zaplacením smluvní ceny za převod práv budoucímu převodci.“ Další

předtištěný text v čl.II a III. týkající se smluvních pokut je proškrtnán, v článku III. je dále uvedeno, že uvedený byt bude předán budoucím převodcem budoucímu nabyvateli řádně nejpozději dne 31.12.2007. Není zde žádný údaj o výši zůstatkové hodnoty členského podílu žalovaného v družstvu.

Účastníci před odvolacím soudem uvedli shodně, že text předmětné smlouvy opatřil a všechny rukou psané údaje v ní vyplnil žalobce, obě strany listinu vlastní rukou podepsaly. Žalobce vyložil smluvní text : „Dohoda o převodu členských práv a povinností bude právoplatně uzavřena nejpozději dne 31.12.2007 zaplacením smluvní ceny za převod práv budoucímu převodci“, tak, že podmínkou převodu členských práv je úhrada částky 150.000,- Kč, avšak dle žalobce k tomu došlo již v roce 1996, přesto údaj o zaplacení částky 150.000,- Kč v roce 1996 do listiny neuvedl, a to proto, že ji vyplňoval ve spěchu. O úhradě částky 150.000,- Kč žalovanému v roce 1996 nemá žalobce písemné potvrzení, netvrdí ani, že by žalovanému částku 150.000,- Kč zaplatil v době od 2.10.2007 do 31.12.2007. Žalovaný tentýž text vyložil tak, že mu žalobce vyplatí částku 150.000,- Kč do 31.12.2007 a pak žalovaný na žalobce předmětná členská práva převede. Kdyby k zaplacení této částky došlo, žalovaný by na žalobce členská práva převedl, nebýt změny v jeho osobních poměrech, pro kterou po něm uzavření smlouvy již požadovat nelze.

Krajský soud dále zdůrazňuje, že Dohoda o převodu členských práv a povinností, jež tvoří žalobní petit předmětné žaloby, v bodu II. obsahuje údaj, že převod členských práv a povinností je prováděn za dohodnutou úplatu 150.000,- Kč, účastníci dohody svým podpisem výslovně prohlašují a vzájemně si potvrzují, že byla tato úplata zaplacena již před podpisem této dohody, čímž je současně provedeno mezi převodcem a nabyvatelem úplné vzájemné majetkové vypořádání ve věci týkající se převodu členských práv a povinností dle této dohody a nabyvatel a převodce nemají vůči sobě z důvodu tohoto převodu již žádné finanční nároky, v bodu III. pak že na nabyvatele se převádí současně zůstatková hodnota členského podílu převodce v OSBD Olomouc, aniž je její výše uvedena, v bodu IV. žalobního petitu je uvedeno, že poplatek za převod bytu uhradí převodce.

Pokud jde o výsledky dokazování před okresním soudem, pak s ohledem na jiný níže popsany právní závěr, který krajský soud přijal, z nich v převážné míře vycházet nelze a proto krajský soud dokazování částečně zopakoval; důkazy provedené okresním soudem ohledně osobních a majetkových poměrů účastníků pak pro nepotřebnost neopakoval ani nehodnotil.

Za správný a judikatuře Nejvyššího soudu odpovídající (například srovnej R 27/2002) považuje odvolací soud právní názor soudu prvního stupně, že dle ustanovení § 261 odst. 3 písmeno b) část věty za středníkem, se vztahy mezi účastníky v předmětné věci řídí, a to včetně samotné smlouvy o smlouvě budoucí,

obchodním zákoníkem a v těchto vztazích pak neplatí ustanovení § 49 občanského zákoníku, dle něhož účastník, který uzavřel smlouvu v tísní za nápadně nevýhodných podmínek, má právo od smlouvy odstoupit (§ 267 odst. 2 obchodního zákoníku). Proto není třeba prokazovat existenci tísně a nápadně nevýhodných podmínek, jež dle tvrzení žalovaného měly spočívat v nízké ceně za převod, neboť nepochybně při převodu mezi příbuznými za úplatu a při absenci tvrzení o použití násilí nemůže jít o neplatnost smlouvy o smlouvě budoucí pro nedostatek svobodné vůle na straně žalovaného.

Podle ust. § 289 odst. 1 a 2 obchodního zákoníku smlouvou o uzavření budoucí smlouvy se zavazuje jedna nebo obě smluvní strany uzavřít ve stanovené době budoucí smlouvu s předmětem plnění, jenž je určen alespoň obecným způsobem. Smlouva vyžaduje písemnou formu.

Podle ust. § 290 odst. 1 obchodního zákoníku zavázaná strana je povinna uzavřít smlouvu bez zbytečného odkladu poté, kdy k tomu byla vyzvána oprávněnou stranou v souladu se smlouvou o uzavření budoucí smlouvy.

Podle ust. § 292 odst. 3 obchodního zákoníku, závazek uzavřít budoucí smlouvu zaniká, jestliže oprávněná strana nevyzve zavázanou stranu ke splnění tohoto závazku v době určené ve smlouvě o uzavření budoucí smlouvy.

Podle ust. § 34 občanského zákoníku právní úkon je projev vůle směřující zejména ke vzniku, změně nebo zániku těch práv, nebo povinností, které právní předpisy s takovým projevem spojují. Podle § 40 odst. 3 občanského zákoníku písemný právní úkon je platný, je-li podepsán jednající osobou. ... Je-li právní úkon učiněn elektronickými prostředky, může být podepsán elektronicky podle zvláštních předpisů. Dle odst. 4 téhož ustanovení písemná forma je zachována, je-li právní úkon učiněn telegraficky, dálnopisem nebo elektronickými prostředky, jež umožňují zachycení obsahu právního úkonu a určení osoby, která právní úkon učinila.

Podle ust. § 35 odst. 2 občanského zákoníku právní úkony vyjádřené slovy je třeba vykládat nejenom podle jejich jazykového vyjádření, ale zejména též podle vůle toho, kdo právní úkon učinil, není-li tato vůle v rozporu s jazykovým projevem.

Podle ust. § 266 odst. 1, 2, 3 a 4 obchodního zákoníku projev vůle se vykládá podle úmyslu jednající osoby, jestliže tento úmysl byl straně, které je projev vůle určen, znám, nebo jí musel být znám. V případech, kdy projev vůle nelze vyložit podle odst. 1 vykládá se projev vůle podle významu, který by mu zpravidla přikládala osoba v postavení osoby, které byl projev vůle určen. Výrazy používané v obchodním styku se vykládají podle významu, který se jím zpravidla v tomto styku přikládá. Při výkladu vůle podle odst. 1 a 2 se vezme náležitý zřetel ke všem

okolnostem souvisejícím s projevem vůle, včetně jednání o uzavření smlouvy a praxe, kterou strany mezi sebou zavedly, jakož i následného chování stran, pokud to připouští povaha věci. Projev vůle, který obsahuje výraz připouštějící různý výklad, je třeba v pochybnostech vykládat k tíži strany, která jako první v jednání tohoto výrazu použila.

Krajský soud vzal z provedených listinných důkazů za prokázáno, že žalovaný, který nabyt členských práv a povinností člena OSBD Olomouc, se sídlem v Uničově (dále též jen „OSBD“) jako svobodný, je až doposud samostatným členem tohoto družstva (§ 703 odst. 1 a 2 občanského zákoníku). Žalobce jako budoucí nabyvatel a žalovaný jako budoucí převodce v písemné smlouvě o smlouvě budoucí o převodu členských práv a povinností v OSBD ze dne 2.10.2007 dohodli, že za 150.000,- Kč budou převedena členská práva a povinnosti a dohoda o převodu bude uzavřena nejpozději do 31.12.2007 zaplacením smluvní ceny za převod práv budoucímu převodci; ve smlouvě není uvedeno, že částka 150.000,- Kč byla zaplacena již v březnu 1996 a není zde uvedeno ničeho o určení zůstatkové hodnoty členského podílu v družstvu a jejím vypořádání, ani to, že poplatky za převod bytu uhradí OSBD Olomouc převodce. Naproti tomu žaloba na nahrazení projevu vůle žalovaného obsahuje údaje, že zůstatková hodnota členského podílu převodce v OSBD – aniž je však uvedena její výše – se převádí na nabyvatele, že podpisem dohody účastníci potvrzují, že úplata za převod členských práv a povinností ve výši 150.000,- Kč byla zaplacena před podpisem této dohody a tím je provedeno úplné majetkové vypořádání a že převodce uhradí OSBD poplatek za převod bytu. V takto vymezeném rozsahu není tedy samotný žalobní petit na prohlášení vůle žalovaného v souladu s obsahem smlouvy o smlouvě budoucí.

Žalobce v řízení před soudy neprokázal dle názoru odvolacího soudu své tvrzení o tom, že přede dnem 31.12.2007 vyzval žalovaného k uzavření dohody o převodu členských práv a povinností v OSBD v souladu se smlouvou o smlouvě budoucí. Bylo na něm, aby prokázal jednak, že výzva byla učiněna včas, tedy do 31.12.2007, jednak, že včasná výzva byla učiněna v souladu se smlouvou o smlouvě budoucí, tj. že žalovaného vyzval k uzavření smlouvy o převodu členských práv a povinností za těch podmínek, které účastníci dohodli ve smlouvě o smlouvě budoucí. Krajský soud má za prokázáno dnem 31.1.2008 doručení výzvy žalovanému k uzavření dohody o převodu členských práv a povinností v OSBD, zpracované zástupcem žalobce, hodnotí ji jako doručenu opožděně po uplynutí lhůty 31.12.2007 a pro nepotřebnost se proto nezabývá hodnocením jejího obsahu. I kdyby však tato výzva byla včasná, neuvádí v připojených listinách – návrhu na uzavření dohody - hodnotu členského podílu v družstvu. Výzva prostřednictvím SMS z 16.12.2007 s ohledem na její prokázání obsah (sdělení o úředních hodinách OSBD) je pro dodržení lhůty ve výzvě k uzavření budoucí smlouvy o převodu členských práv a povinností bez významu, neboť nemá žádný obsah, jenž by byl v souladu se smlouvou o smlouvě budoucí, není a ani nemůže být podepsána

právně relevantním způsobem. U výzvy e-mailem z 12.10.2007 neřešil pro nepotřebnost odvolací soud nadále spornou otázku jejího doručení při skutkovém závěru, že byla odeslána z e-mailové adresy používané žalobcem, avšak bez identifikace osoby odesilatele a bez jeho vlastnoručního podpisu. Podpis „Míra“ není zaručeným elektronickým podpisem žalobce. Navíc není ani tato výzva svým obsahem v souladu se smlouvou o smlouvě budoucí, neboť na rozdíl od údaje ve smlouvě uvedeného, že k převodu členských práv dojde zaplacením částky 150.000,- Kč do 31.12.2007 obsahuje výzva údaj o tom, že žalobce zaplatil žalovanému tuto částku již v březnu 1996. Zaplacení částky 150.000,- Kč v období od uzavření smlouvy o budoucí smlouvě dne 2.10.2007 do 31.12.2007 nebylo žalobcem v řízení tvrzeno, natož pak prokázáno.

Sama smlouva o smlouvě budoucí dovoluje za použití gramatického výkladu vyložit projev vůle stran zde obsažený tak, že v budoucí době, počínající dnem 2.10.2007 a končící dnem 31.12.2007 bude jednak uzavřena ona budoucí smlouva o převodu členských práv a povinností, jednak v téže budoucí době bude uhrazena žalobcem žalovanému částka 150.000,- Kč. Žalobcem tvrzená a žalovaným popíraná skutečnost, že z téhož důvodu, tedy za převod členských práv a povinností, žalobce žalovanému zaplatil částku 150.000,- Kč již v roce 1996, není ve smlouvě o smlouvě budoucí nikde obsažena, ač žalobci jako předkladateli smluvního textu včetně rukou dopsaných údajů, nic nebránilo, aby tuto skutečnost v textu smlouvy uvedl. Při absenci jiných výslovných údajů nelze dovodit nic jiného než to, že k úplatě mělo vskutku dojít v době od 2.10. do 31.12.2007. Takovému výkladu se neprotiví ani verze žalovaného, který (při sporném tvrzení o převzetí částky 150.000,- Kč z tohoto důvodu v roce 1996) očekával úhradu částky 150.000,- Kč po uzavření smlouvy o smlouvě budoucí; že by k ní v uvedené lhůtě došlo, žalobce ani netvrdil.

Pak nutno dovodit z hlediska ustanovení § 290 odst. 1 obchodního zákoníku, že i kdyby výzva e-mailem z 12.10.2007 byla řádně podepsána konkrétním odesilatelem (§ 43, § 40 odst. 3 občanského zákoníku), přičemž tuto náležitost právního úkonu výzva postrádá, a bylo by prokázáno její doručení žalovanému ve lhůtě do 31.12.2007, i tak nebyla učiněna v souladu se smlouvou o smlouvě budoucí, neboť žalovaný byl v ní vyzván k uzavření smlouvy o převodu členských práv a povinností za současného - se smlouvou o smlouvě budoucí v rozporu stojícího - údaje, že částka 150.000,- Kč za převod již zaplacená byla. Jinak řečeno, z výzvy vyplývá, že žalovanému, který má členská práva převést, žalobce ve stanovené lhůtě do 31.12.2007 nezaplatí ničeho.

Na základě této úvahy nepovažoval krajský soud za potřebné dokazování doplnit o žalovaným navržené důkazy, zejména znaleckým posudkem k určení odesilatele a obsahu doručované e-mailové zprávy a datu jejího doručení žalovanému. I kdyby uvedené skutečnosti byly prokázány, nemůže to ničeho změnit

na závěru, že tato výzva byla svým obsahem v rozporu se smlouvou o smlouvě budoucí a nemohla mít proto následky řádné výzvy dle ust. § 290 odst. 1 obchodního zákoníku. Přitom tvrzení žalovaného, že mu částka 150.000,- Kč v době uvedené ve smlouvě o smlouvě budoucí nebyla zaplacená a pokud by tak žalobce učinil, k jeho výzvě by s ním smlouvu o převodu členských práv uzavřel, nutno hodnotit jako uplatnění námítky relativní neplatnosti této výzvy dle § 290 odst. 1 obchodního zákoníku pro nedostatek náležitostí výzvy.

Protože v řízení nebylo prokázáno, že by žalobce učinil vůči žalovanému řádnou výzvu dle § 290 odst. 1 obchodního zákoníku ve stanovené době do 31.12.2007, marným uplynutím této lhůty zanikl závazek žalovaného uzavřít onu smlouvu o převodu členských práv a povinností v družstvu podle ust. § 292 odst. 3 obchodního zákoníku, neboť jde o lhůtu prekluzivní. Na tomto závěru nemůže ničeho změnit prokázané doručení výzvy z 31.1.2008 k uzavření smlouvy o převodu, neboť bylo učiněno až po marném uplynutí této lhůty.

Výše již bylo zdůrazněno, že ve smlouvě o smlouvě budoucí ani v žalobě, domáhající se nahrazení projevu vůle žalovaného, není uvedeno ničeho o zůstatkové hodnotě členského podílu v družstvu a způsobu jeho vypořádání. Judikaturou Nejvyššího soudu ČR je smlouva o převodu členských práv a povinností v družstvu kvalifikována jako smlouva nepojmenovaná dle § 269 odst. 2 obchodního zákoníku, neboť není tímto předpisem jako smluvní typ upravena (§ 229, 230 obchodního zákoníku). K platnosti takové smlouvy je pak zapotřebí, aby smluvní strany a) určily práva a povinnosti spojené s členstvím v družstvu, b) hodnotu členského podílu, c) aby stanovily úplatnost či bezplatnost převodu, d) dohodly se o vzájemném vypořádání zůstatku členského podílu v družstvu (srovnej rozhodnutí NS ČR ze dne 7.2.2001 č.j. 29Cdo 1402/1999) s tím, že nedohodnou-li se strany o některé z těchto náležitostí, smlouva uzavřena není. To musí dle názoru odvolacího soudu platit i v případě, že nejde o uzavření smlouvy o převodu členských práv přímým jednáním smluvních stran, nýbrž projev vůle jedné ze stran má být nahrazen soudním rozhodnutím. Případný vyhovující výrok rozsudku v té podobě, jak se jeho vydání žalobce domáhal, by o zůstatkové hodnotě členského podílu uváděl jen to, že se převádí na žalobce, ne však jaká je tato hodnota.

Ani v jiných směrech není žaloba na prohlášení vůle svým obsahem v souladu se smlouvou o smlouvě budoucí. Prostřednictvím smluvního přímusu by žalovaný musel potvrdit, že částku 150.000,- Kč za převod členských práv a povinností obdržel (dle tvrzení žalobce již v roce 1996), ač z dohody ve smlouvě o smlouvě budoucí vyplývá, že tuto částku měl žalovaný obdržet v době od 2.10.2007 do 31.12.2007 a že se tak ani dle tvrzení žalobce nestalo. Strany ve smlouvě o smlouvě budoucí nedohodly ničeho ani o zaplacení poplatku za převod bytu, přesto je žalovaný nucen prostřednictvím smluvního přímusu takový závazek přijmout. Sám

žalobní petit je tedy v části obsahující znění dohody o převodu členských práv a povinností v družstvu v rozporu se smlouvou o smlouvě budoucí a obsahuje takové části údajného projevu vůle stran, na nichž se účastníci ve smlouvě o smlouvě budoucí nedohodli. Soud pak dle názoru odvolacího soudu nemůže projev vůle oferenta (zde žalobce), vtělený do žalobního petitu, korigovat tím, že by v tom rozsahu, v němž nebyla dle výsledků dokazování smlouvou o smlouvě budoucí projevována shodná vůle stran, žalobu na nahrazení projevu vůle zčásti zamítl (za předpokladu ovšem, že by takový nesoulad zjistil, což se v dané věci nestalo).

Ze všech těchto důvodů dle názoru odvolacího soudu žalobě na prohlášení vůle vyhovět nelze; krajský soud proto rozsudek soudu I. stupně změnil a žalobu zamítl.

Důsledkem této změny je i změna výroku o náhradě nákladů řízení před soudem I. stupně, jež podle ust. § 142 odst. 1, § 211 a § 224 odst. 2 o.s.ř. náleží žalovanému. Tyto náklady sestávají z odměny za právní zastoupení dle § 7 písm. e) vyhl. Č. 484/2000 Sb. v částce 8.000,- Kč, k této pak náleží 7 x režijní paušál po 300,- Kč dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. za přípravu a převzetí zastoupení, vyjádření k žalobě a zastupování u jednání před okresním soudem. Dále k nákladům řízení patří náhrada za ztrátu času ve výši 2.300,- Kč za 23 půlhodin po 100,- Kč a cestovné ze Šternberka do Olomouce a zpět vozidlem o průměrné spotřebě 6,33 l nafty v ceně 28,50 Kč za 1 l při překonání vzdálenosti celkem 200 km, na cestovním celkem 1.140,- Kč, po připočtení náhrady za 20% DPH ve výši 2.708,- Kč činí náklady prvostupňového řízení 16.248,- Kč.

Právo na náhradu nákladů odvolacího řízení nebylo přiznáno žádnému z účastníků, neboť úspěšný žalovaný se tohoto práva výslovně vzdal.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení prostřednictvím Okresního soudu v Olomouci k Nejvyššímu soudu ČR v Brně. Dovolatel musí být zastoupen advokátem nebo notářem.

Krajský soud v Ostravě
dne 24.6.2010

Za správnost vyhotovení:
Veronika Boháčová

JUDr. Alena Macečková, v. r.
předsedkyně senátu